

SLOVENSKE OBČINE

Mimi Urbanc

Založba Mladinska knjiga je obenem z geografsko monografijo Slovenija – pokrajine in ljudje izdala tudi knjigo Slovenske občine; številčni in statistični prikaz. Knjigo so izdelali na Geografskem inštitutu AM ZRC SAZU, besedilo zanjo sta prispevala dr. Drago Perko in dr. Milan Orožen Adamič, kartografski del pa Jerneja Fridl.

Podatkovnik priročnega formata je vsebinsko razdeljen na dva dela: uvodni in glavni del. V uvodnem delu je zlasti omembe vredno poglavje s preprostim naslovom Občine, ki prinaša kopico zelo zanimivih in uporabnih podatkov. Osnovne informacije o različnih členitvah ozemlja nas uvedejo v osrednji del poglavja, ki obravnava osnovne upravno-politične teritorialne enote, občine. Podani so zgodovinski razvoj, vloga, osnovne značilnosti in število občin na slovenskem ozemlju v različnih političnih tvorbah. Poudarek je na orisu komunalnega sistema v obdobju nekdanje Jugoslavije, ki ga dodatno osvetljuje zemljevid občin v Sloveniji do leta 1995. Zadnji del prispevka pa obravnava lokalno samoupravo v samostojni Sloveniji in iz te izhajajočo najnovejšo občinsko delitev, ki je prikazana na zemljevidu občin v Sloveniji od leta 1995. Obema zemljevidoma v uvodnem delu, kakor tudi zemljevidom v osrednjem delu, služi kot podlaga reliefni zemljevid Slovenije. Uporabnik dobi obenem z občinsko razdelitvijo tudi osnovno sliko razgibanosti Slovenije in osnovne reliefne poteze posamezne občine. Za »bolj radovedne« je v uvodnem delu še kratek seznam literature in virov.

Glavni del knjige se začne s predstavitvijo kazalcev, s katerimi je vsaka občina predstavljena. Seznanimo se z osnovnimi pojmi kot so Gauss-Krügerjevi koordinati, povprečna nadmorska višina, gostota in rast prebivalstva, različni deleži (kmečkega prebivalstva, moških, prebivalstva do 20 let starosti, prebivalstva nad 60 let starosti, Slovencev, aktivnega prebivalstva in podobno).

Na skoraj tristo straneh je po abecednem vrstnem redu predstavljenih vseh (zaenkrat) 147 slovenskih občin s podatki Statističnega urada Republike Slovenije, Geodetske uprave Republike Slovenije in Geografskega inštituta AM ZRC SAZU. Vsaka občina, za primerjavo je na začetku prikazana tudi Slovenija, je predstavljena na enak način na dveh straneh s čr-

SLOVENSKE OBČINE

ŠTEVILČNI IN STATISTIČNI PRIKAZ

nobelim reliefnim zemljevidom Slovenije, v katerega je vrisana lega posamezne občine, in grbom, če ga je že sprejela oziroma ga posredovala. Pod zemljevidom je uradni naslov občine. Sledijo kazalci, ki so razdeljeni na osnovne podatke, podatke iz popisa leta 1991 ter podatke za leti 1995 in 1996. Vseh podatkov je 47, od najosnovnejših: površina, povprečna nadmorska višina, povprečni naklon, število prebivalcev v različnih obdobjih, število naselij, do manj običajnih: delež Slovencev, povprečno število članov gospodinjstva, število odseljenih in podobno.

Pričujoča knjiga je dobrodošla v obdobju dinamičnega oblikovanja krajevne samouprave in zapolnjuje vrzel v pomanjkanju sistematičnih prikazov nove občinske delitve. Seveda knjiga prikazuje trenutno stanje oziroma samo vmesno stopnjo do dokončnega oblikovanja občin, ki je verjetno še daleč. Obseg prihodnje izdaje (prihodnjih izdaj) bo rasel obenem s povečevanjem števila novonastalih občin.